

๑. ด้านการเมือง/การปกครอง

ประวัติความเป็นมา

เมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๔๓๕ โชนขุนจัดและโชนทุม สองสามีภรรยาได้ย้ายถิ่นฐานครอบครัวมาจากบ้านพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ตำบลบ้านนาคำ ตำบลบ้านดงอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พร้อมด้วยลูกหลานจำนวน ๕ คน คือ

๑. ปู่สิงห์ ยมโคตร เคยเป็นผู้ใหญ่บ้านนาคำ ลูกหลานของท่านคือพ่อใหญ่คำผาย ยมโคตร อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านหนองไหล ตำบลนาคำปัจจุบันลูกหลานอยู่บ้านหนองไหล ตำบลนาคำ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

๒. ย่าม่อ ยมโคตร แต่งงานกับปู่จารย์ออน นาหัวดง อดีตเคยเป็นผู้บวชเรียนเป็นผู้บวชเรียน เป็นครูสอนธรรมะบ้านเดิมอยู่จังหวัดอุบลราชธานี

๓. ปู่ช่อ ยมโคตร เคยไปอยู่บ้านสะอาด มาตั้งบ้านหนองแขวงประชา (หนองแขวงบักตุ๋) ตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ภายหลังย้ายกลับมาอยู่บ้านนาคำ

๔. ปู่ยอ ยมโคตร ย้ายไปอยู่บ้านหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ภายหลังกลับมาอยู่บ้านนาคำ

๕. ปู่พวง ยมโคตร แต่งงานกับย่าตุ๋มีลูก ๓ คน คือพ่อใหญ่เคน ยมโคตร(เป็นผิตาชตาย) แม่ใหญ่สุน สิงห์น้อย และแม่ใหญ่สุณี นรสิงห์ บ้านสำราญ ตำบลศรีสุขสำราญ

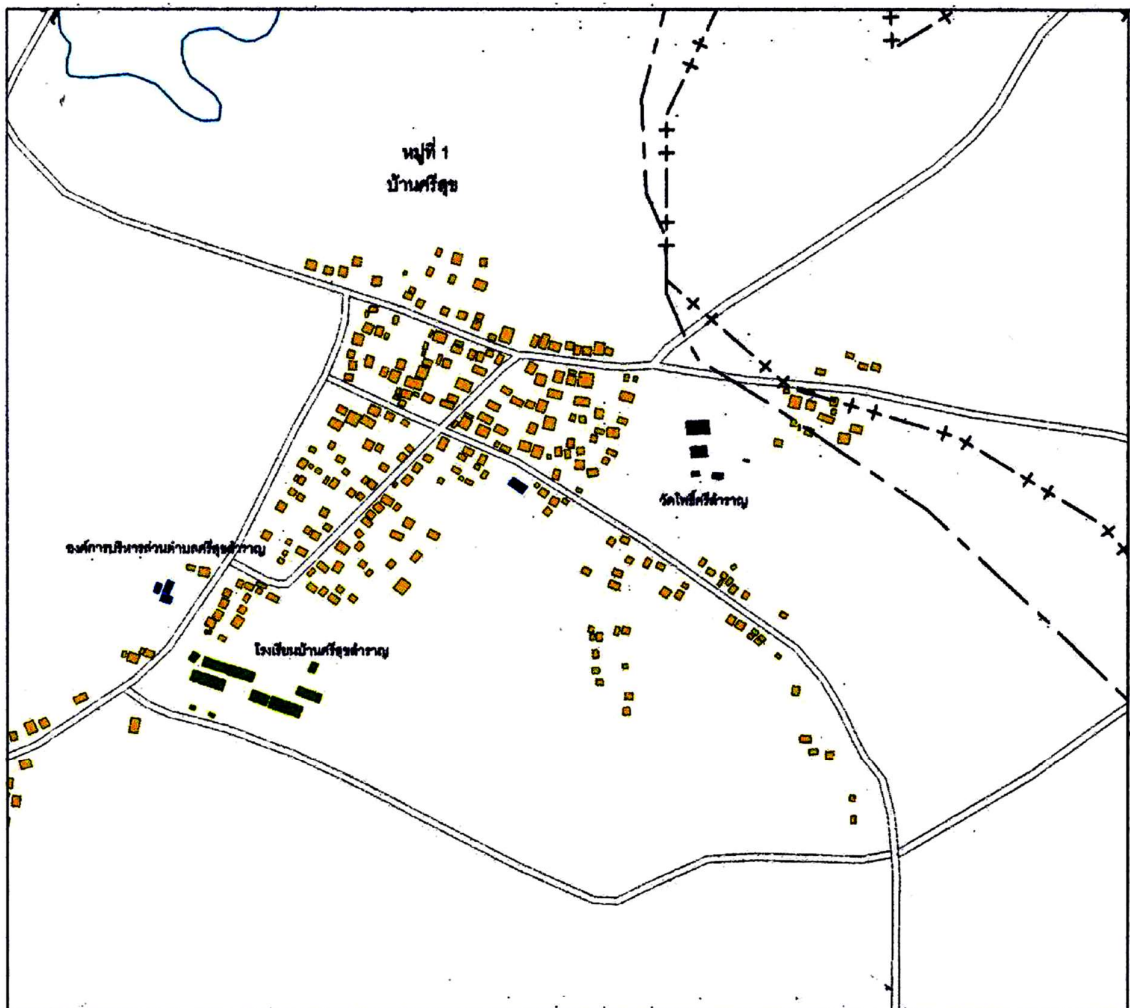
ประมาณ ปี พ.ศ.๒๔๔๓ โชนขุนจัดและโชนทุม พร้อมด้วยลูกหลาน คือปู่จารย์ออน ย่าม่อ ย่ายอ ปู่พวง ปู่เชียงขุน ปู่กุด หลวงเสน่ห์ ปู่อด ปู่ทองดี พ่อเผ่าสี ปู่เหม็น ปู่เชียงบุญ มา เป็นต้น ได้อพยพมาอยู่ที่คำบอน เนื่องจากที่นี่เป็นที่อุดมสมบูรณ์ มีน้ำดื่ม น้ำใช้ตลอดปี ถึงหน้าแล้งจะมีน้ำที่วังฮ้วยแล้งเป็นน้ำในการอุปโภค บริโภค

การย้ายถิ่นของคนสมัยก่อน ก็เพื่อจับจองที่ดินทำกิน ซึ่งแต่ก่อนเรียกว่าจับนา ที่ตรงไหนอุดมสมบูรณ์ ดินดำ น้ำชุ่มก็จะจับจองและคนสมัยก่อนนั้นมีคุณธรรมสูงมาก เพียงถางป่าเป็นทิว (แนว)ไว้ก็จะมีใครมาแย่งชิงกัน

เมื่อมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่คำบอน(บ้านศรีสุข หมู่ที่ ๑ ปัจจุบัน) มีหลังคาเรือนประมาณ ๑๐ กว่าหลัง มีวัดหนึ่งแห่ง หลวงพ่อต่าง เป็นเจ้าอาวาส อาชีพหลักของชาวบ้าน คือ ตักข้าว(ไม้ยางนา)จนหมู่บ้านอื่นเรียกติดปากว่า “บ้านบอนข้าว” นอกจากนั้นก็หาของป่า เช่น ขี้ชี ลำสัตว์ เพื่อเป็นอาหาร ส่วนการเกษตร เป็นการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อพอกิน จากการสอบถามคนแก่ คนแก่ ในการทำการเกษตรบอกว่า ในเมื่อดินน้ำอุดมสมบูรณ์ทำไมจึงทำนาไม่พอกิน ได้รับคำตอบคือแม้จะทำมากก็ตามแต่ก็ไม่สามารถรักษาได้ เพราะสัตว์ป่ามีมากที่มากกัดกิน ทำลาย เช่น กระต่าย นก หมู่ป่า ที่สำคัญที่สุดคือช้างป่า ที่มันทำลายพืชจนไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้และทำไว้แต่พอกินเท่านั้น จึงได้มาหาขี้ชี เพื่อทำเป็นกระบอง(คบไฟ)ขายลิ้มละ ๑๐ สตางค์ บางครั้งก็นำไปแลกข้าวที่บ้านนาคำ บ้านดง นำมาแล้ว ได้มีชาวบ้านได้ย้ายถิ่นฐานจากตำบลนาคำ อำเภอน้ำ พอง (เดิม)จังหวัดขอนแก่น เพื่อทำการเกษตรกรรมตามพื้นที่ ซึ่งเป็นที่ห่างไกล ที่ต้องเฝ้าระวังในการบุก

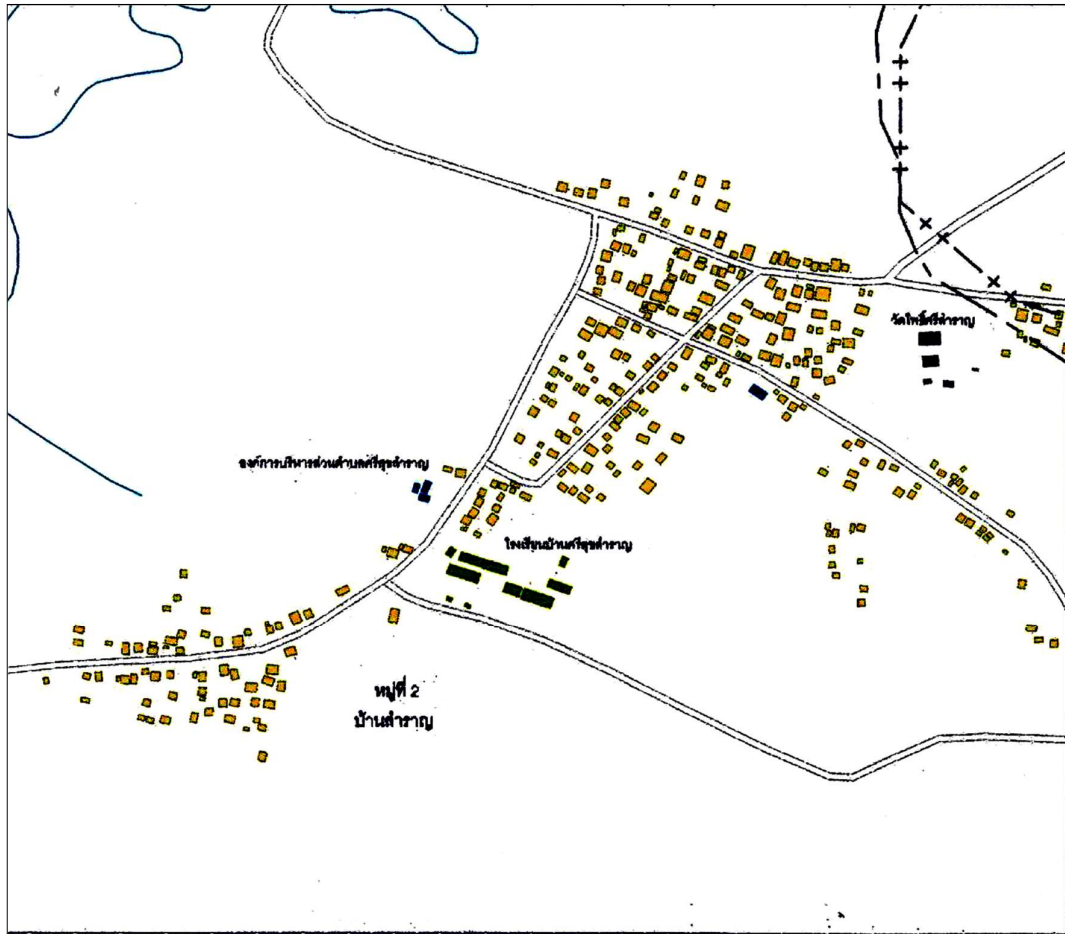
รุกพีชไร่ นา ที่สัตว์ป่าจะลงมาทำลายหรือกินพีชไร่ ได้รับความเสียหาย อีกทั้งยังลดระยะเวลาการเดินทางด้วย จึงมาสร้างบ้านเรือนอยู่ตามพื้นที่การเกษตรของตนเอง ซึ่งบ้านหลัก ๆ ในปัจจุบันที่มีคือ บ้านศรีสุข บ้านสำราญ บ้านโนนศิลา บ้านท่าพระยามรงค์ บ้านโคกกลาง(ตามลำดับของแต่ละหมู่ที่ได้เรียงไว้) และตั้งตำบลตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ๒๔๕๗ กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้งตำบลศรีสุขสำราญ เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๑ ถือเป็นตำบลสุดท้ายของอำเภออุบลรัตน์ โดยแยกพื้นที่จากตำบลบ้านดง อำเภอน้ำพอง(เดิม) จังหวัดขอนแก่น และบ้านศรีสุขได้แยกหมู่บ้านออกเป็น ๒ หมู่ อีกหมู่หนึ่งหรือ คุ่มนอก ของบ้านศรีสุข เรียกว่า บ้านสำราญ ถ้าเรียกแยกจะทำให้คนสับสนกับบ้านสำราญเพี้ยพาน จึงตั้งชื่อรวมเพื่อจดจำง่ายเรียกเป็นตำบลศรีสุขสำราญ และปัจจุบันมี ๑๐ หมู่บ้าน ได้แก่

บ้านศรีสุข

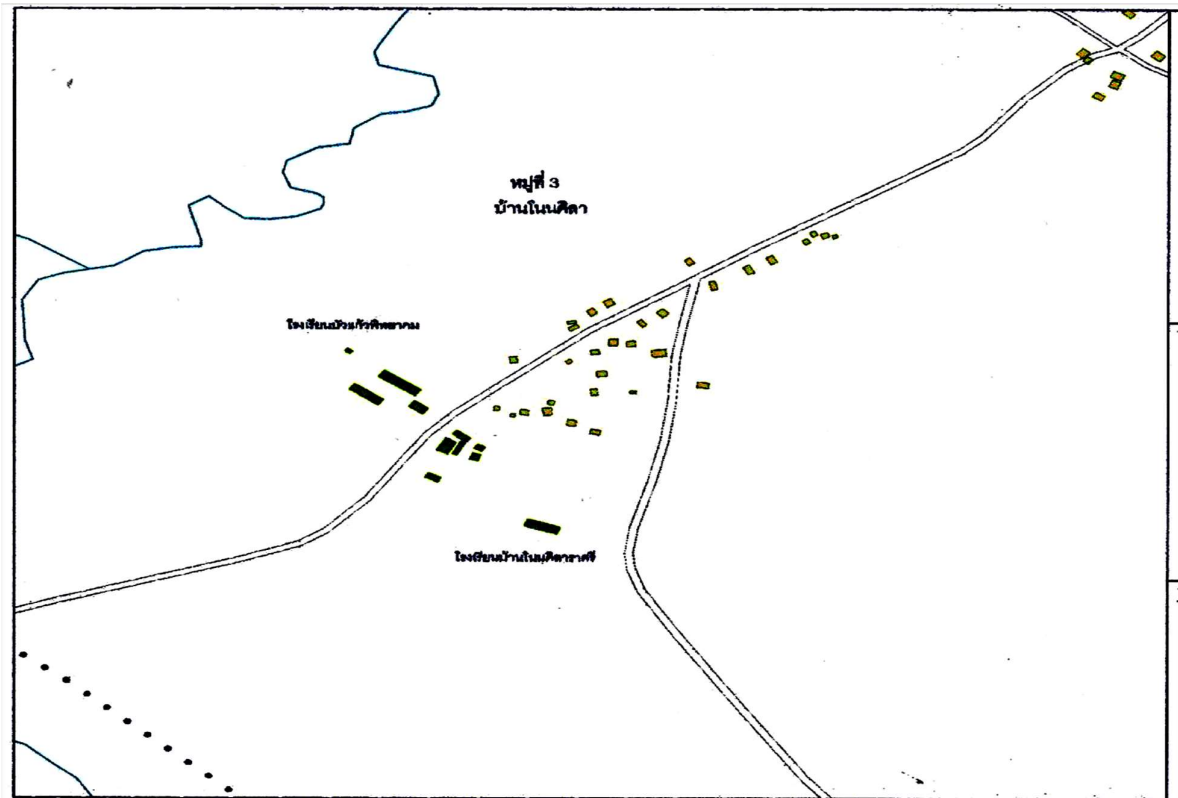
อยู่ในเขตของหมู่ที่ ๑ เดิมย้ายมาจากบ้านบอน เนื่องจากเกิดโรคระบาด(โรคฝีดาษ) ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ไข้бакห่าง” มาตั้งหมู่บ้านใหม่ที่บ้านกแดดแต่ ทำให้ผู้ที่อพยพมาหายป่วยทุกคน รวมถึงโซนชุดจัดและโซนทุม ทำให้ทุกคนอยู่เย็นเป็นสุขกันถ้วนหน้า จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านศรีสุข” หมู่ที่ ๔ ตำบล บ้านดง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และผู้ใหญ่บ้านคนแรกชื่อ นายหอม ยมโคตร และผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันคือนายสมยง ธงพรรษา

บ้านสำราญ

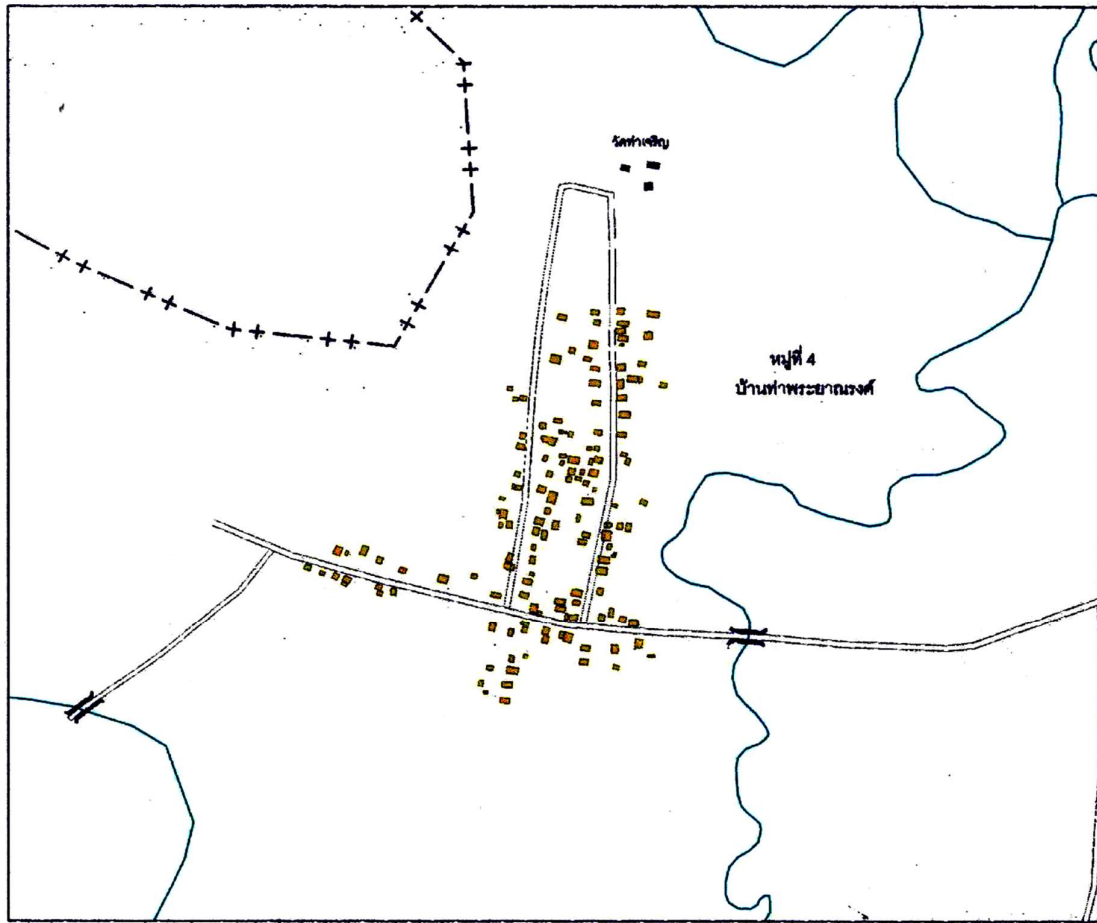
อยู่ในเขตของหมู่ที่ ๒ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๒ เดิมเป็นคุ่มหนึ่งของบ้านศรีสุข ที่เรียกกันว่า คุ่มนอก ซึ่งมีเพียง ๒ ครอบครัวที่ย้ายมาตั้งบ้านเรือน ส่วนบ้านศรีสุขเดิมเรียกว่า คุ่มใน เมื่อมีคนอพยพมาเพิ่มขึ้นจึงกลายเป็นหมู่บ้าน เกิดการขยายตัวของชุมชน และตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านสำราญ ผู้ใหญ่บ้านคนแรก ชื่อ พ่อผู้ใหญ่ธรรมา สุพรรณคุ่ม และคนปัจจุบันคือนายนริน ขุนอาจ

บ้านโนนศิลา

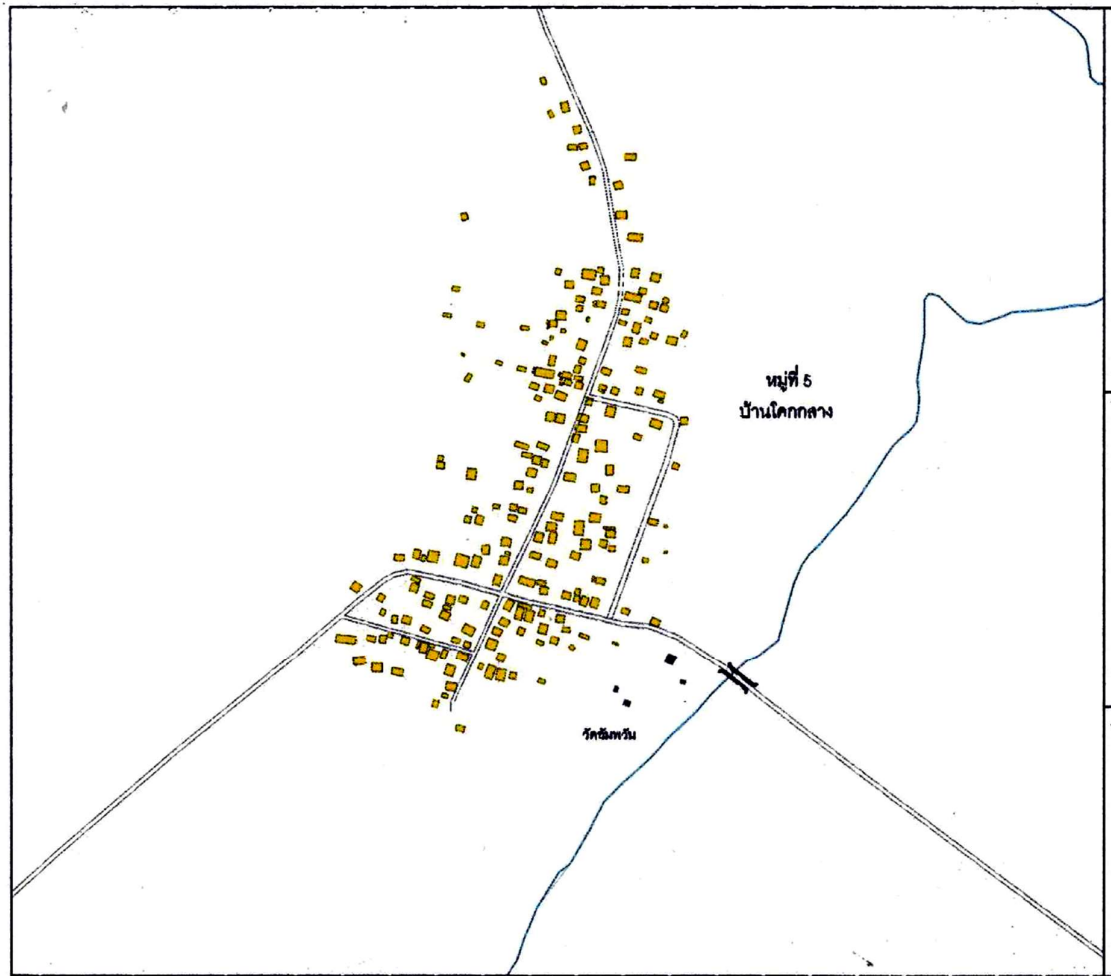
อยู่ในท้องที่หมู่ที่ ๓ ของตำบลศรีสุขสำราญ เรียกชื่อตามพื้นที่เพราะเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ที่สูง พื้นที่หินกรวด/หินศิลาแลงและหินทรายมีจำนวนมาก เพราะเป็นโนนหิน จึงเรียกว่า บ้านโนนศิลา หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านดง(เดิม) ผู้ใหญ่บ้านคนแรกคือ พ่อผู้ใหญ่โส มหาหงส์ และคนปัจจุบันคือ นายทองดี แก้วอาจ

บ้านท่าพระยานรงค์

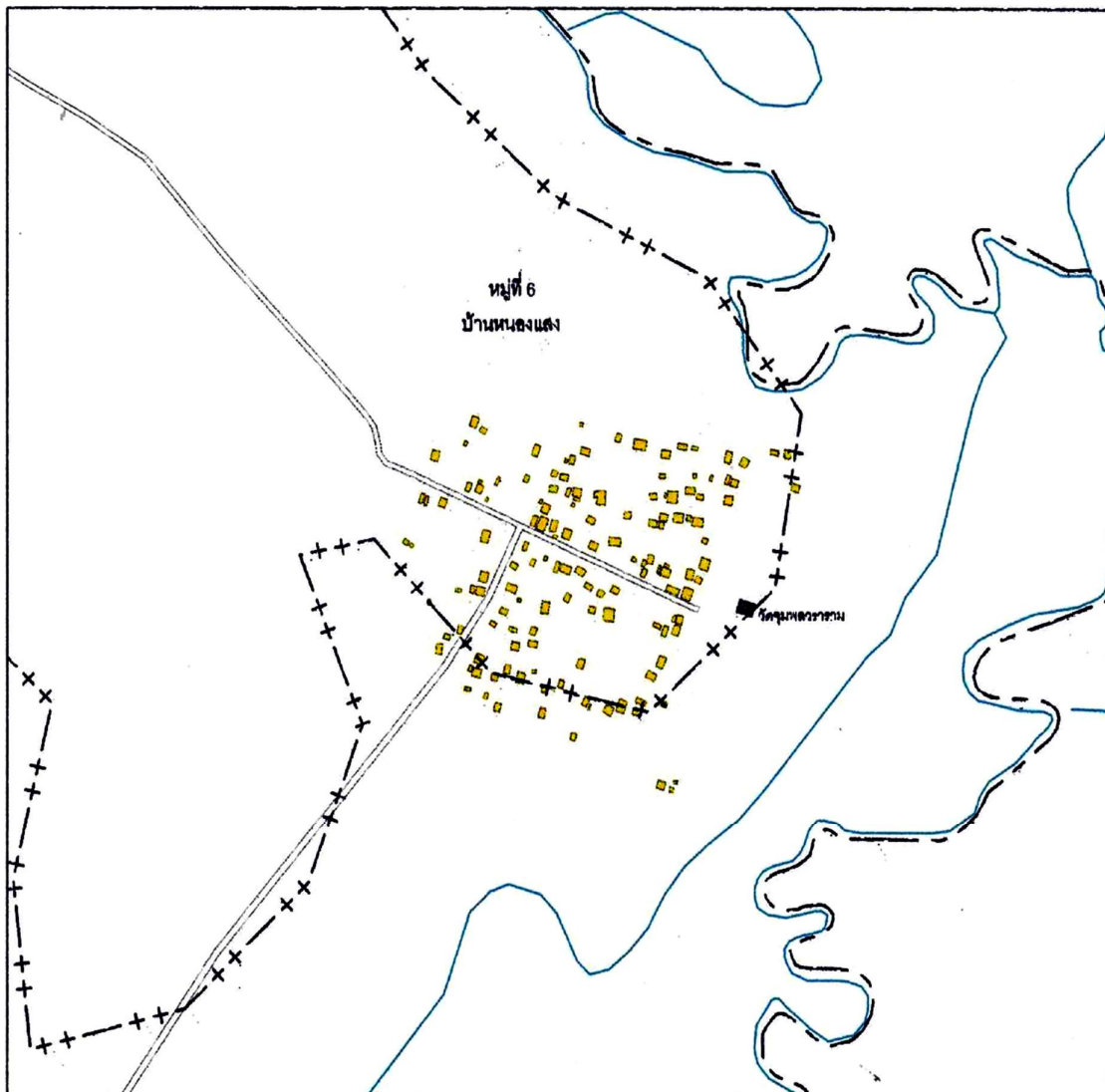
อยู่ในเขตท้องที่หมู่ที่ ๔ และ เนื่องจากมีการเดินทางของพระยานรงค์ที่ได้ได้รับคำสั่งจาก ผู้ปกครองมณฑลอุดร(หลวงประจักษ์ศิลปาคม)เจ้าเมืองสมัยก่อน ให้ตัดเส้นทางคมนาคมโดยนำไพร่พล เดินทางด้วยเกวียนและมาค้างแรมที่ บ้านท่าพระยานรงค์ เพื่อจะตัดถนนไปกรุงเทพมหานคร แต่ท่านได้ป่วยด้วยโรคอหิวาตกโรค ระหว่างเดินทางกลับหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจและเดินทางกลับที่บ้านกุดก้อง ตำบลโพธิ์ศรีสำราญ อำเภอนโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี เดิมเรียกว่า บ้านโสภจิก ขึ้นกับบ้านศรีสุข ต่อมาเมื่อหมู่บ้านขยายตัวได้มีหลวงปู่หมุน จากบ้านหนองแขวงประชา ได้มาตั้งหลักบ้านและเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านใหม่ ว่า “บ้านท่าพระยานรงค์” ผู้ใหญ่บ้านคนแรกชื่อ พ่อผู้ใหญ่ หุน มหาหงส์ คนปัจจุบันคือ กำนันสุรพงษ์ เพ็งพิทักษ์

บ้านโคกกลาง

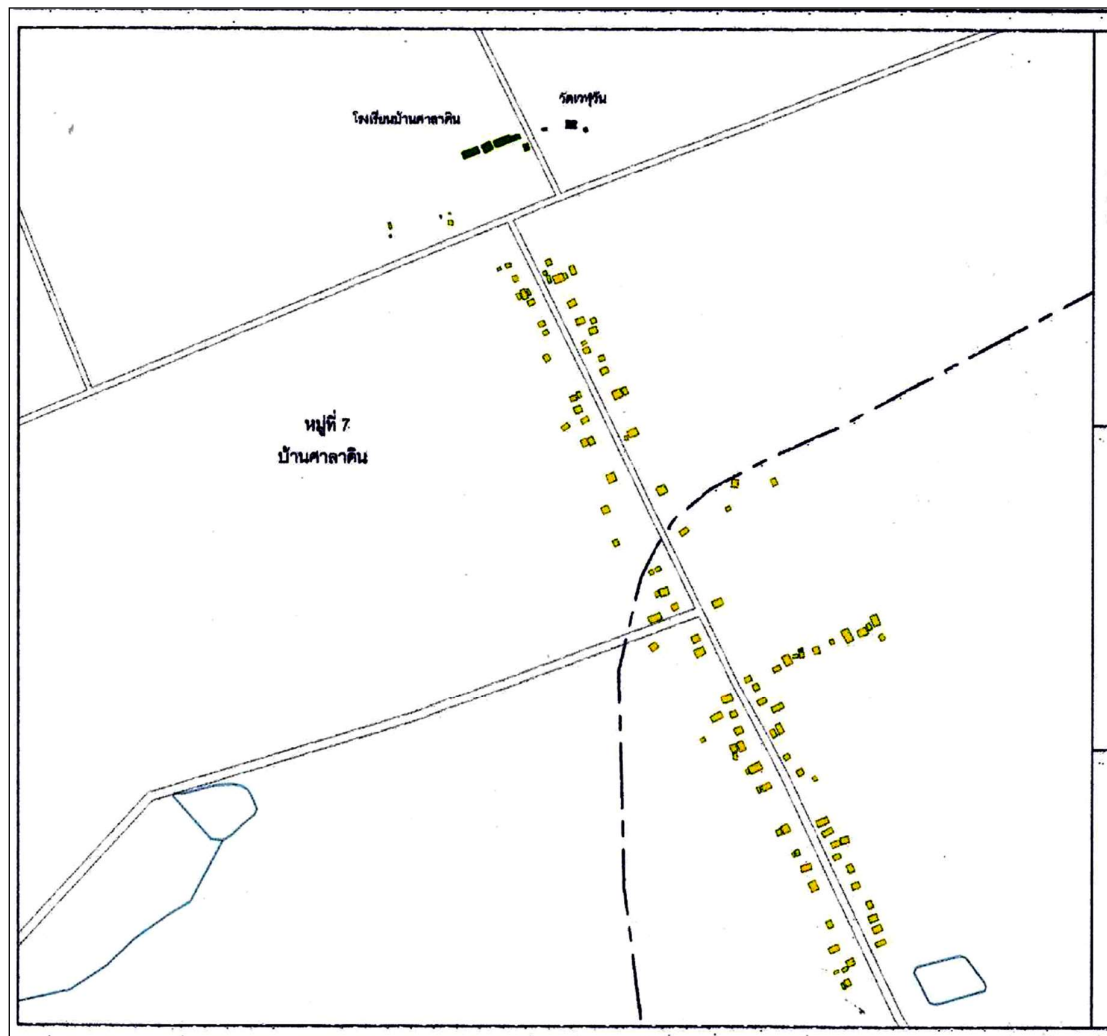
อยู่ในเขตหมู่ที่ ๕ เป็นหมู่บ้านที่มีที่มาจากการย้ายถิ่นจากบ้านโนนศิลา เดิมชื่อบ้านนาอ้อม อันเนื่องมาจากหมู่บ้านได้เป็นที่สันดอน อยู่รายรอบด้วยพื้นที่ทำนา การเพื่อดูแลพืชไร่ นาที่อาจเกิดความเสียหายจากสัตว์ป่าและเกิดความสะดวกต่อการเดินทาง ทำให้ต้องย้ายครอบครัวเข้ามาอาศัยอยู่ตามพื้นที่ทำกินของตนเอง ครอบครัวพ่อใหญ่กุด มหาหิงส์ เป็นครอบครัวแรกที่ย้ายครอบครัวมาต่อมามีนางที, นายโก โขโคตร ครอบครัวส่วนใหญ่ที่ย้ายมาต้องข้ามลำห้วยคุ่มมูม ซึ่งฤดูน้ำหลาก น้ำไหลเชี่ยวมากจนไม่สามารถเดินทางไป-กลับได้ จึงต้องรวมตัวกันตั้งหมู่บ้าน ขึ้นเรียกตามพื้นที่ เดิมเรียกว่า บ้านโคกกลางนาอ้อม(โคก หมายถึง ป่าที่เป็นเนิน ส่วนคำว่า กลาง หมายถึงตามตัวนาอ้อม หมายถึงพื้นที่โดยรอบเป็นพื้นที่นา)ต่อมาจึงเปลี่ยนชื่อใหม่ คือบ้านโคกกลาง มีผู้ใหญ่บ้านคนแรกประมาณปี ๒๔๘๐ คือ พ่อผู้ใหญ่ชุย หงษ์ทอง/พ่อผู้ใหญ่อ่วม หงษ์ทอง/พ่อผู้ใหญ่สิงห์แก้ว มหาหิงส์/นายคำสิงห์ มหาหิงส์/นายสมบุญ โขโคตร นายสมควร หงษ์ทองและนายสมควร ชาปัญญา ในปัจจุบัน

บ้านหนองแสง

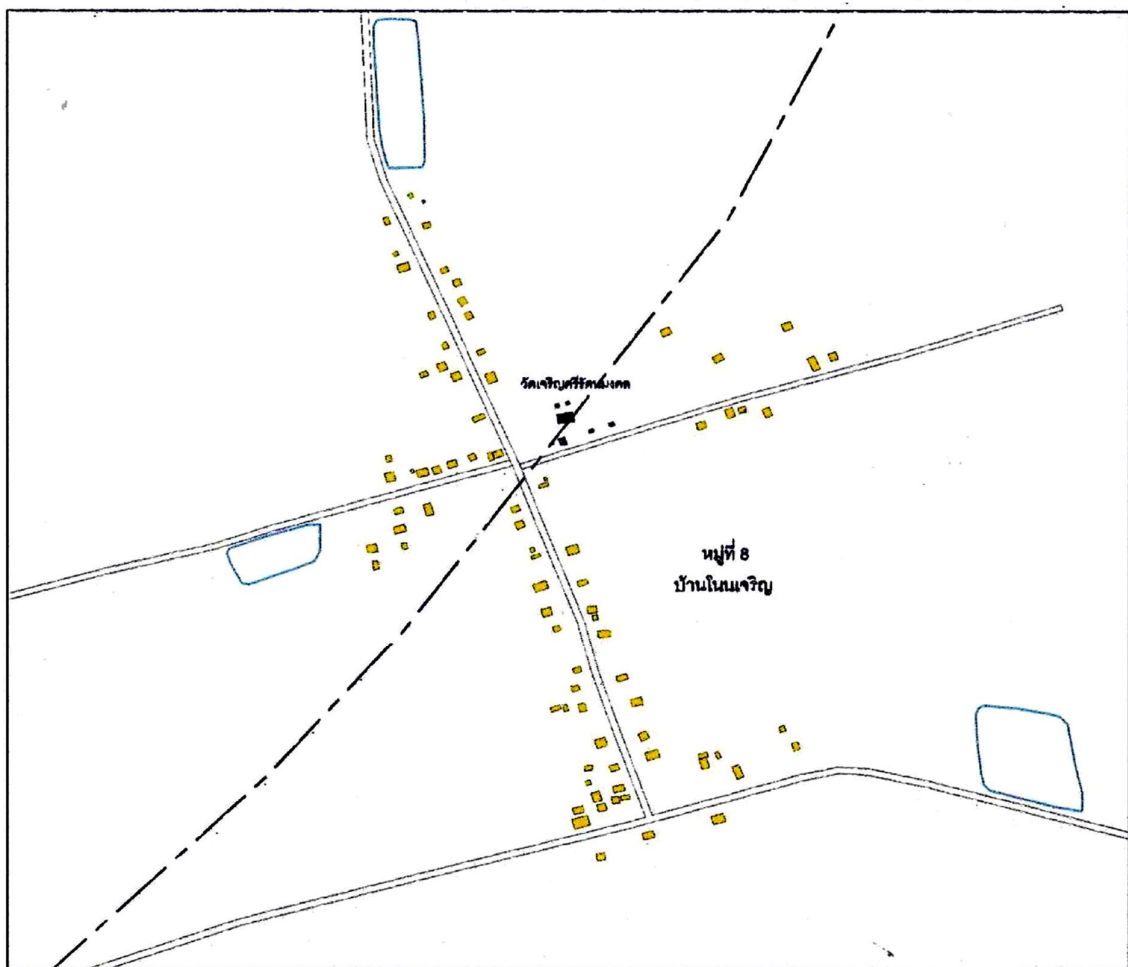
อยู่ในเขตหมู่ที่ ๖ ซึ่งคำว่า “หนอง” หมายถึง น้ำ บึง คลอง ส่วนคำว่า “แสง” คือต้นไม้ที่เกิดตามริมน้ำที่ชาวบ้านเรียกว่า ต้นแสง เป็นหมู่บ้านที่แยกออกมาจากบ้านศรีสุข จากที่ดินที่เป็นมรดกจากการจับจองที่ดินแล้วแบ่งให้ลูกหลาน ซึ่งทำเลอยู่ไกล การเดินทางยากลำบากจึงได้มีการครอบครัวย้ายออกจากหมู่บ้านเดิมมาตั้งเป็นหมู่บ้าน ต่อมาเพื่อได้มีการจัดตั้งตำบลศรีสุขสำราญ บ้านหนองแสงจึงได้กำหนดเขตพื้นที่เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลศรีสุขสำราญ ผู้ใหญ่บ้านคนแรก คือ พ่อผู้ใหญ่อำพันธ์ ถิ่วตตะ ปัจจุบันคือนายไสว พิมพิสาร

บ้านศาลาดิน

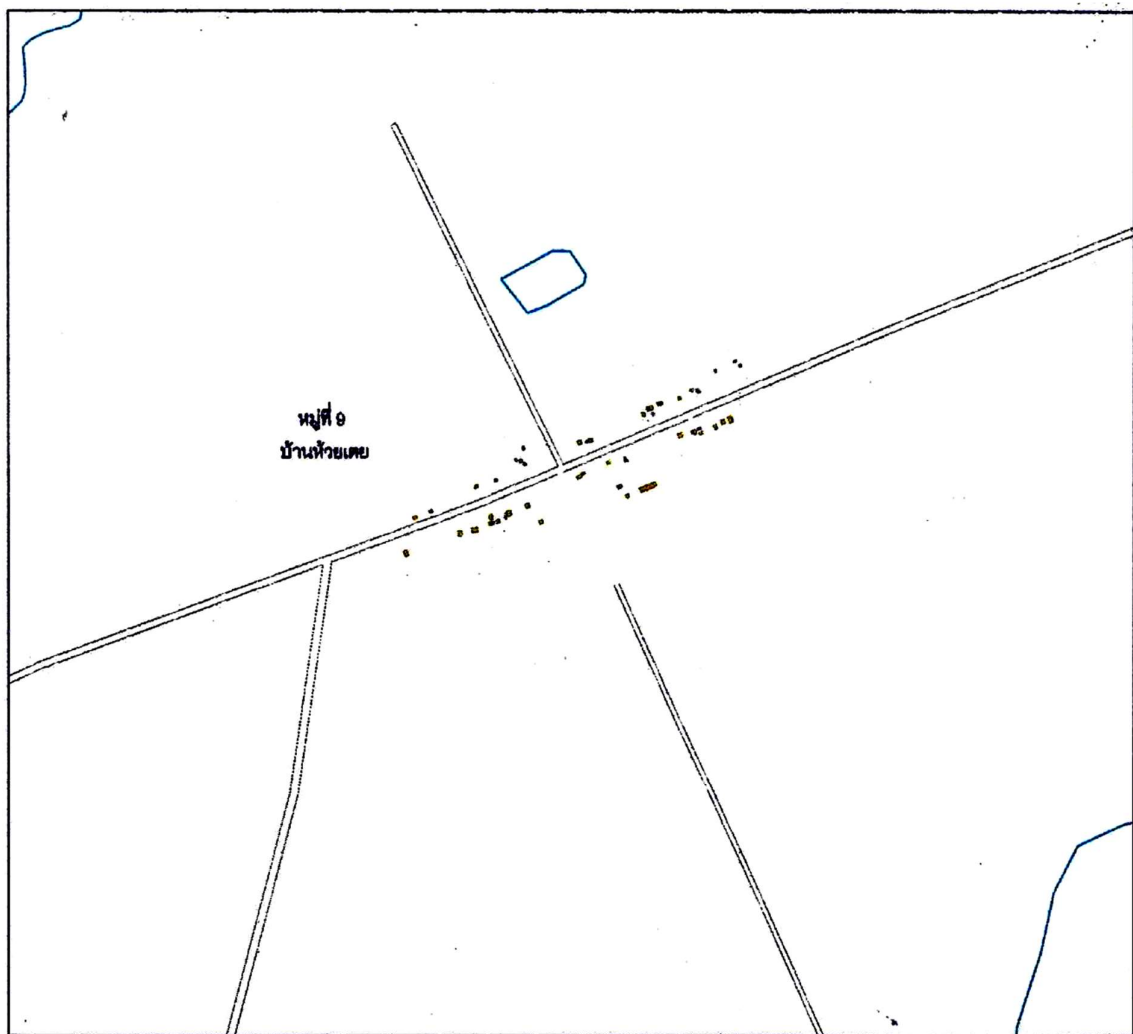
อยู่ในเขตหมู่ที่ ๗ มีสองคุ้มห่างกันประมาณ ๖๐๐ เมตรเดิมเรียกว่า “บ้านนิคมเต่าจับ” หรือ นิคมฝั่ง ๒๔และบ้านศาลาดิน หรือนิคมฝั่ง ๒๕ ผู้ใหญ่บ้านคนแรก คือพ่อผู้ใหญ่สวัสดี ผาบสีมา ปัจจุบันคือนายหนูเพียร นารัจันทร์

บ้านโนนเจริญ

อยู่ในเขตหมู่ที่ ๘ เดิมเรียกว่าบ้านนิคม ผัง ๒๘ ตั้งแต่เริ่มตั้งหมู่บ้าน(พ.ศ.๒๕๓๑) มี
ผู้ใหญ่บ้านคนแรก คือ นายสมศรี โทมา ปัจจุบันคือนายบัวเรียน พงษ์พิษะณู

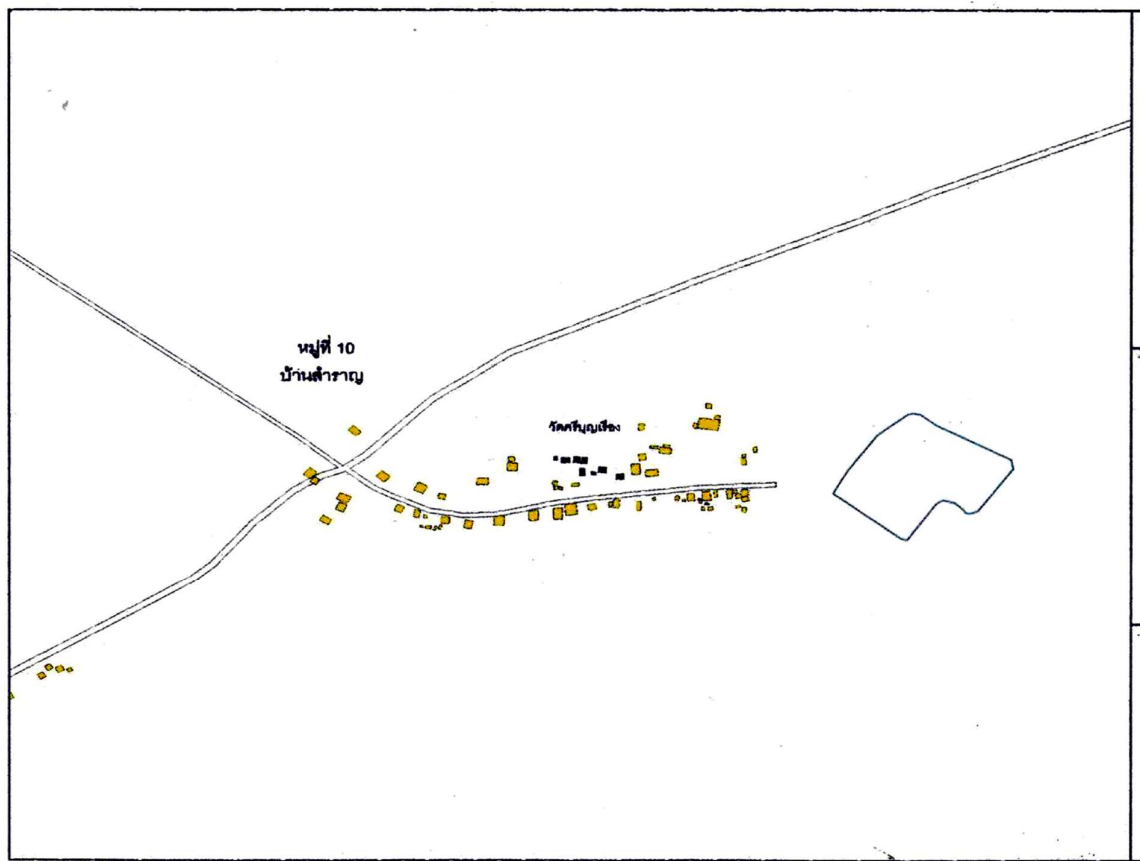
บ้านห้วยเตย

อยู่ในเขตหมู่ที่ ๙ เดิมเรียกบ้านนิคม ผัง ๒๙ เริ่มตั้งหมู่บ้านเมื่อปี ๒๕๓๗
ผู้ใหญ่บ้านคนแรกคือ พ่อผู้ใหญ่ผอง ดอนเสือ ปัจจุบันคือนายพงษ์รัตน์ กงนอก

แต่ละหมู่บ้านที่เรียกว่าบ้านนิคม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมาณปี
พ.ศ.๒๕๐๗ สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ประชาชนได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนอุบลรัตน์หรือ
เขื่อนพองหนิบ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ เนื่องจากน้ำท่วมจากการสร้างเขื่อน จึงย้ายประชาชนในหมู่บ้าน
ดั้งเดิม โดยให้ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินจากนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ชดเชยครัวเรือนละ ๑๕
ไร่ แบ่งเป็นที่ดินทำกิน ๑๓ ไร่และที่อาศัย ๒ ไร่ รวมครัวเรือนละ ๑๕ ไร่

บ้านสำราญเหนือ

อยู่ในเขตหมู่ที่ ๑๐ แยกตัวออกมาจากบ้านสำราญ หมู่ที่ ๒ ซึ่งเป็นหมู่บ้านตำบล
ผู้ใหญ่บ้านคือนายสมบัติ คุณแก้ว

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขสำราญ ก่อตั้งขึ้น ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๙ ยกฐานะจากสภาตำบลศรีสุขสำราญและใช้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาในเขตตำบลศรีสุขสำราญ เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขสำราญ : www.srisuksamran.go.th

โทร ๐๔๓-๒๑๐๑๒๙ แฟกซ์ ๐๔๓- ๒๑๐๑๒๙

เอกสารอ้างอิง ตำนานตำบลศรีสุขสำราญ เรียบเรียงโดย นายจ้าน นานองตุม

๒.๑ เขตการปกครอง แบ่งออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้ปกครอง	หมายเหตุ
๑	บ้านศรีสุข	นายสมยง ธงพรรษา	ผู้ใหญ่บ้าน
๒	บ้านสำราญ	นายนริน ขุนอาจ	ผู้ใหญ่บ้าน
๓	บ้านโนนศิลา	นายทองดี แก้วอาจ	ผู้ใหญ่บ้าน
๔	บ้านท่าพระยามรงค์	นายสุรพงษ์ เพ็งพิทักษ์	กำนัน
๕	บ้านโคกกลาง	นายสมควร ชาปัญญา	ผู้ใหญ่บ้าน
๖	บ้านหนองแสง	นายไสว พิมพิสาร	ผู้ใหญ่บ้าน
๗	บ้านศาลาดิน	นายหนูเพียร นารีจันทร์	ผู้ใหญ่บ้าน
๘	บ้านโนนเจริญ	นายบัวเรียน พงษ์พิชญ์	ผู้ใหญ่บ้าน
๙	บ้านห้วยเตย	นายพงษ์รัตน์ กงนอก	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๐	บ้านสำราญเหนือ	นายสมบัติ คุณแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน

๒.๒ การเลือกตั้ง

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขสำราญ รับการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๖ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีผู้ได้รับการเลือกตั้งทั้ง ๑๐ หมู่บ้านดังนี้

๑. คณะผู้บริหาร

ที่	ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	หมายเหตุ
๑	นายก อบต.	นายพิชิต สุรพล	
๒	รองนายก อบต.	นายบัณฑิต สอนโว	
๓	รองนายก อบต.	นายประมวล จันทร์ประทักษ์	
๔	เลขานุการคณะผู้บริหาร	นายสกุล สุดาทิพย์	

๒. สมาชิกสภาท้องถิ่น

ที่	ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	หมายเหตุ
๑	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๑	นายอรุณ ฐานะ นายภุชญา สายทองดี	
๒	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๒	นายอนันต์ คชอินทร์	

		นายสมร แสงหาชัย	
๓	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๓	นายอดุลย์ มิริวงศ์ นายธวัชชัย ทองเชื้อ	ประธานสภา อบต.
๔	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๔	นายอุเรียน เหลาสา นางพจร จันทรประทักษ์	
๕	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๕	นายบุญเลิศ สมพันธ์ นายบุญทัย หงษ์ทอง	
๖	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๖	นายคำเบ้ง สิทธิจันทร์ นายสุนทร แก้วกังพาน	
๗	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๗	นายราชัน โบราณเรืองฤทธิ์ นายวิบูลศิลป์ แก้วเนตร	
๘	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๘	นายบุญมี โทมา นายสุพรรณ เนื่องชมพู่	
๙	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๙	นายสมเกียรติ ขจรบุรี นายสายชล แก้วเกิด	ตาย
๑๐	สมาชิกสภา อบต. หมู่ ๑๐	นายสดีใส ทুমหวัน นายสุรวิชัย นาหนองตูม	รองประธานสภา

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร : หน่วยเป็นคน (ที่มาสำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภออุบลรัตน์)

จำนวนประชากร(ตามทะเบียนราษฎร)ทั้งสิ้น ๕,๔๙๗ คน แยกเป็น ชาย ๒,๗๓๑ คน หญิง ๒,๗๖๖ คน แยกเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางแสดงจำนวนประชากรของตำบลศรีสุขสำราญตามทะเบียนราษฎรจากสำนักทะเบียนอำเภออุบลรัตน์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	ประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
			ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านศรีสุข	นายสมยง ธงพรรษา	๑๔๗	๑๕๖	๓๐๓	๗๓
๒	บ้านสำราญ	นายนรินทร์ ขุนอาจ	๒๖๒	๒๗๑	๕๓๓	๑๓๒
๓	บ้านโนนศิลา	นายทองดี แก้วอาจ	๑๖๕	๑๘๒	๓๔๗	๘๗
๔	บ้านท่าพระยามรงค์	นายสุรพงษ์ เพ็งพิทักษ์(กำนัน)	๓๒๖	๓๑๓	๖๓๙	๑๗๘
๕	บ้านโคกกลาง	นายสมควร หงษ์ทอง	๕๐๔	๕๑๒	๑,๐๑๖	๒๓๘
๖	บ้านหนองแสง	นายไสว พิมพิสาร	๓๓๘	๓๑๕	๖๕๓	๑๖๒
๗	บ้านศาลาดิน	นายหนูเพียร นาริจันทร์	๓๕๔	๓๔๕	๖๙๙	๑๕๖
๘	บ้านโนนเจริญ	นายบัวเรียน พงษ์พิชชนะ	๑๗๘	๑๙๐	๓๖๘	๙๓

๙	บ้านห้วยเตย	นายพงษ์รัตน์ กงนอก	๑๘๑	๑๖๗	๓๔๘	๑๐๐
๑๐	บ้านสำราญเหนือ	นายสมบัติ คุณแก้ว	๓๔๗	๓๓๑	๖๗๘	๑๖๖
รวมทั้งสิ้น			๒,๘๐๒	๒,๗๘๒	๕,๕๘๔	๑,๓๘๘

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๙

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร : หน่วยเป็นคน (ที่มาสำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภอบุหลรัมย์)

แยกตามช่วงอายุ

หมู่ ที่	ช่วงอายุระหว่าง(ปี/คน)																รวม
	๐-๑๐		๑๑-๒๐		๒๑-๓๐		๓๑-๔๐		๔๑-๕๐		๕๑-๖๐		๖๑-๗๐		๗๑ปี ขึ้นไป		
	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	
๑	๑๙	๑๘	๒๒	๑๙	๑๖	๒๒	๓๓	๓๑	๒๒	๒๒	๑๘	๒๘	๑๒	๙	๕	๗	๓๐๓
๒	๒๕	๒๒	๔๑	๔๐	๓๓	๔๕	๔๙	๓๙	๔๗	๕๒	๒๘	๓๔	๒๖	๒๒	๑๓	๑๗	๕๓๓
๓	๒๑	๑๖	๑๗	๓๒	๒๘	๒๖	๑๘	๒๖	๓๖	๓๑	๒๖	๒๖	๑๒	๑๕	๗	๑๐	๓๔๗
๔	๔๙	๔๑	๔๗	๔๙	๕๓	๔๕	๕๕	๕๑	๕๑	๕๖	๔๓	๔๐	๒๐	๑๙	๘	๑๒	๖๓๙
๕	๖๗	๖๙	๙๗	๕๔	๖๕	๖๘	๘๖	๙๓	๘๒	๙๑	๕๕	๗๐	๓๑	๔๓	๒๑	๒๔	๑,๐๑๖
๖	๔๓	๔๙	๔๙	๕๐	๕๗	๔๙	๖๒	๔๕	๕๔	๖๐	๓๙	๓๓	๒๑	๑๙	๑๓	๑๐	๖๕๓
๗	๕๘	๔๓	๕๑	๔๒	๔๘	๕๑	๖๒	๕๓	๖๒	๗๔	๔๕	๔๘	๒๐	๑๙	๘	๑๕	๖๙๙
๘	๒๒	๒๘	๒๒	๓๓	๒๕	๒๖	๓๕	๓๐	๓๗	๒๕	๒๑	๒๙	๑๓	๑๐	๓	๙	๓๖๘
๙	๒๖	๑๙	๓๑	๒๐	๒๕	๒๒	๒๓	๔๐	๓๕	๒๓	๒๑	๒๓	๑๕	๑๔	๕	๖	๓๔๘
๑๐	๔๗	๔๗	๕๔	๔๘	๕๐	๔๕	๖๖	๖๒	๕๑	๕๓	๓๙	๓๙	๒๕	๒๖	๑๕	๑๑	๖๗๘
รวมทั้งสิ้น																	๕,๕๘๔

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา : หน่วยเป็นคน (ที่มาข้อมูล : กองการศึกษาฯ)

ปัจจุบันในพื้นที่ตำบลศรีสุขสำราญ มีโรงเรียนในพื้นที่ จำนวน ๖ โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑ แห่ง สามารถแยกได้ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางแสดงจำนวนสถานศึกษาและจำนวนนักเรียนในเขตตำบลศรีสุขสำราญ ประจำปีการศึกษา

๒๕๕๙ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

ที่	รายชื่อโรงเรียน	จำนวน							รวม	สังกัด
		อนุบาล	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖		
๑	ร.ร.บ้านโคกกลางหนองไหล่ฯ	๔๘	๑๕	๘	๑๕	๑๗	๑๕	๑๒	๑๓๐	สพท.
๒	ร.ร.บ้านโนนศิลาราษฎร์	๑๘	๙	๕	๕	๖	๑๑	๑๓	๖๗	สพท.
๓	ร.ร.บ้านศาลาหินห้วยเตย	๒๓	๘	๖	๑๐	๑๑	๑๐	๑๖	๘๕	สพท.
๔	ร.ร.บ้านหนองแสงน้อย	๑๙	๖	๗	๖	๗	๑๑	๙	๖๕	สพท.
๕	ร.ร.บ้านศรีสุขสำราญ	๖๒	๓๖	๒๒	๓๓	๒๒	๓๕	๓๐	๒๔๐	สพท.
๖	ร.ร.บัวแก้วพิทยาคม	มัธยม	ม.๑	ม.๒	ม.๓	ม.๔	ม.๕	ม.๖	๑๗๙	กรมสามัญ

			๔๓	๓๔	๓๐	๒๘	๒๓	๒๑		
๗	ศพด.บ้านสำราญ	-	-	-	-	-	-	-	๑๓๑	อปต.

๔.๒ สาธารณสุข

มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตั้งอยู่บ้านสำราญ หมู่ที่ ๒ ตำบลศรีสุขสำราญ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยมีบุคลากรดังนี้

๑. นายณรงค์ บึงมูม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีสุขสำราญ
๒. นางกนกวรรณ บึงมูม ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
๓. นางอรสา สาหะเรง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน
๔. นางสาวมะลิวัลย์ มุงบุญ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข
๕. นางสาวพิชญาน์ โสภามา ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน
๖. นางลำไพร พานสุวรรณ ตำแหน่ง ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่อนามัย
๗. นางอัมพรจิต ผ่านวงษ์ ตำแหน่ง พนักงานบริการ

ด้านการเข้าถึงบริการสาธารณสุข

มีอาสาสมัครสาธารณสุขครบทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑๐ คน รวม ๑๐๐ คน

๔.๓ อาชญากรรม

เนื่องจากเป็นพื้นที่ชนบท ประชาชนอยู่แบบปทุมภูมิพึ่งพาอาศัยกันปัญหาอาชญากรรมจึงไม่มี

๔.๔ ยาเสพติด

ยาเสพติดจะมีส่วนใหญ่ที่เป็นวัยรุ่นในตำบลที่จำเป็นต้องแรงแก้ไข ซึ่งทุกตำบลล้วนแต่ประสบปัญหาดังกล่าว ซึ่งรัฐได้มีโครงการฟื้นฟู บำบัดผู้ติดยาเสพติดเข้ามาในตำบลโดยให้ผู้นำเป็นผู้คัดเลือก แต่ส่วนใหญ่แล้วจะไม่ได้รับความร่วมมือ เนื่องจากใครที่ถูกเสนอชื่อเข้ารับการบำบัดจะถูกมองจากสังคมว่าเป็นผู้ติดยาเสพติด ตำบลศรีสุขสำราญเป็นตำบลที่มีปัญหาแต่เนื่องจากเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสี่ปีมีข้อจำกัด การจัดทำข้อมูลด้านดังกล่าวจึงไม่มีและไม่ถูกต้องอันจะส่งผลเสียในระดับตำบลเนื่องจากข้อมูลไม่ชัดเจนและแน่นอน

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์ : หน่วยเป็นราย (ต้นตอของปัญหาที่เกิดขึ้น) (ที่มงานพัฒนาชุมชน)

ตาราง การให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชรา คนพิการ ในเขตตำบลศรีสุขสำราญ พ.ศ. ๒๕๕๙

ประเภท	จำนวนผู้ได้รับการช่วยเหลือ(ราย)	จำนวนเงินที่ได้รับ/เดือน (บาท)
เงินเบี้ยเลี้ยงยังชีพคนชรา	๕๘๗	๓๔๐,๙๐๐

เงินเบี้ยเลี้ยงยังชีพคนพิการ	๘๖	๖๘,๘๐๐
เงินเบี้ยเลี้ยงยังชีพผู้ติดเชื้อ HIV	๘	๔๐,๐๐๐
รวม	๖๘๑	๔๔๙,๗๐๐

หมายเหตุ ข้อมูล ณ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์

จำนวนผู้พิการ หรือทุพพลภาพทั้งหมด ๘๖ คน (ข้อมูลคนพิการ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙)

จำนวนผู้พิการ หรือทุพพลภาพที่ขึ้นทะเบียนใหม่ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐ คน

รวมจำนวนคนพิการ (ทั้งตำบล) ๑๐๖ คน

จำนวนผู้ป่วยเอดส์ ๘ คน

จำนวนผู้ป่วยเอดส์ที่ขึ้นทะเบียนใหม่ ปี ๒๕๖๐ จำนวน - คน

รวมผู้ป่วยเอดส์ (ทั้งตำบล) จำนวน ๘ คน

จำนวนคนชราที่ขึ้นบัญชีผู้รับเบี้ยยังชีพของ อบต.ศรีสุขสำราญ จำนวน ๕๘๗ คน

จำนวนคนชราที่ขึ้นทะเบียนใหม่ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๗๐ คน

รวมผู้สูงอายุ (ทั้งตำบล) จำนวน ๖๕๗ คน

๗) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สายตรวจตำบลศรีสุขสำราญ จำนวน ๑ แห่ง เจ้าหน้าที่ประจำ ๓ นาย

อปพร. ให้การบริการทุกเรื่องที่เดือนร้อน อีก ๕๐ นาย

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง : หน่วยเป็นกิโลเมตร (ที่มากองข้าง)

เส้นทางการคมนาคมติดต่อกันทุกหมู่บ้าน มีถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่บ้านบางเส้นทาง และส่วนใหญ่ถนนลูกรังภายในหมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

ถนนสายหลัก

ถนนลาดยาง (ทางหลวงชนบท) จำนวน ๓ สาย ได้แก่

๑. สายบ้านหนองไหล-หนองแสง เป็นถนนเชื่อมตั้งแต่หมู่ที่ ๕ (บ้านโคกกลาง) เป็นถนนผิวจราจรลาดยางขนาดผิวจราจรกว้าง ๕ เมตร ระยะทางประมาณ ๗ กิโลเมตร อีก ๕ กิโลเมตร(ท่าพระยาฯ-หนองแสง)

๒. สายบ้านโนนศิลา-บ้านโนนเจริญ เป็นถนนลาดยางเชื่อมตั้งแต่หมู่ที่ ๓(บ้านโนนศิลา) ,หมู่ที่ ๗ (บ้านศาลาดิน), หมู่ที่ ๘ (บ้านโนนเจริญ) ตำบลศรีสุขสำราญ และเชื่อมกับตำบลดงเมืองแอม เป็นถนนผิวจราจรลาดยางขนาดผิวจราจรกว้าง ๖ เมตร ระยะทางประมาณ ๖ กิโลเมตร

๓. สายบ้านโคกกลาง-บ้านโนนศิลา เป็นถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก

๔. สายบ้านศาลาดิน-ห้วยเตย สุดเขต อบต. ที่บ้านโคกสูง ตำบลดงเมืองแอม ลาดยาง บางส่วน คอนกรีตเสริมเหล็ก บางส่วนและถนนลูกรังบางส่วน ระยะทาง ๓ กิโลเมตร

๕. สายบ้านศรีสุข-ศาลาดิน เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน(ลูกรัง)ระยะทาง ๒ กิโลเมตร

๖. สายบ้านสำราญ - โนนเจริญ เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน(ลาดยาง)ระยะทาง ๑.๘ กิโลเมตร

๗. สายบ้านสำราญ-บ้านแสงสว่าง เชื่อมต่อระหว่างตำบล(สุดเขตตำบล) ระยะทาง ๑.๕ กิโลเมตรเป็นถนนลูกรัง

ถนนสายรอง

มีถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ๑ สาย(เชื่อมระหว่างบ้านโนนศิลา-บ้านโคกกลาง)

มีถนนลูกรัง/ดินจำนวน ๑๕ สาย

๕.๒ ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง

ไฟฟ้าในครัวเรือน มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกครัวเรือนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ เนื่องจากชาวบ้านปลูกสร้างบ้านในพื้นที่การเกษตรและการขยายตัวของชุมชน (ขณะนี้องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขสำราญอยู่ระหว่างการดำเนินการประสานไฟฟ้าให้ประมาณการตามงบประมาณ)

ตาราง แสดงไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้าน

ไฟฟ้าสาธารณะ	หมู่ที่											รวม
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	อบต.	
	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๗	

๕.๓ การประปา

ทุกหมู่บ้านจะมีการเชื่อมต่อบบบประปาแบบบาดาลในระบบถังสูง เนื่องจากตำบลศรีสุขสำราญไม่ได้อยู่ในเขตชลประทานที่จะสามารถกักเก็บน้ำเพื่อการอุปโภค/บริโภคได้ ทำให้เกิดปัญหาน้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง

๕.๔ โทรศัพท์

- มีตู้โทรศัพท์สาธารณะในทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ทั่วถึง และอยู่ในสภาพทรุดโทรมไม่สามารถใช้งานได้ ส่วนใหญ่ประชาชนใช้โทรศัพท์มือถือ และโทรศัพท์บ้านในการติดต่อสื่อสาร มีเสาสัญญาณโทรศัพท์ Dtac ๑ เสา

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่งวัสดุ ครุภัณฑ์

มีที่ทำการไปรษณีย์ประจำตำบล ๑ แห่ง ตั้งอยู่บ้านสำราญหมู่ที่ ๑๐ (ไปรษณีย์รับอนุญาต) การโทรคมนาคมอื่น ได้แก่ การบริการภาคเอกชน ในการติดต่อสื่อสาร เช่น true move ๒ เสา และ AIS ๒ เสา เพียงพอต่อโครงข่ายการให้บริการอย่างทั่วถึงทั้งตำบลปัจจุบันได้มีการเชื่อมต่อ

โครงข่ายอินเทอร์เน็ตในระบบ mb6 เข้าถึงทุกหมู่บ้าน และรองรับส่งวัสดุครุภัณฑ์ของเอกชน
บริการ

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร : หน่วยเป็นไร่ (ที่มำงานส่งเสริมการเกษตร)

หมู่ที่	หมู่บ้าน	พื้นที่(ไร่)	พื้นที่การเกษตร(ไร่)	ที่อยู่อาศัย(ไร่)
๑	ศรีสุข	๑,๐๓๙	๙๗๖	๖๓
๒	สำราญ	-	-	-
๓	โนนศิลา	๒,๔๐๐	๑,๐๖๐	๑,๐๐๐
๔	ท่าพระยานรงค์	๓,๙๒๔	๓,๘๕๒	๕๒
๕	โคกกลาง	๖,๔๐๐	๖,๑๘๙	๒๑๑
๖	หนองแสง	๒,๘๐๐	๒,๖๐๐	๑๐๐
๗	ศาลาหิน	๑,๕๐๐	๑,๑๕๐	๓๕๐
๘	โนนเจริญ	๑,๕๐๐	๑,๔๐๐	๑,๐๐๐
๙	ห้วยเตย	๑,๒๖๓	๑,๑๖๓	๑๐๐
๑๐	สำราญเหนือ	๑,๗๐๐	๑,๕๐๐	๒๐๐

มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ตำบล ซึ่งจะรับซื้อพืชไร่ ประเภท อ้อย มันสำปะหลัง
และน้ำมันดิบ จำนวน ๖ แห่ง ประกอบด้วย

ลำดับ	ประเภทสินค้าเกษตรที่รับซื้อ	ที่ตั้ง	ชื่อร้าน/เจ้าของร้าน
๑	อ้อย	บ้านศรีสุข	-
๒	อ้อย/มันสำปะหลัง	บ้านโนนศิลา	นายบัณฑิต สอนโว
๓	อ้อย/มันสำปะหลัง	บ้านท่าพระยานรงค์	นายปราณีต แสนแก้ว
๔	อ้อย	บ้านโคกกลาง	-
๕	อ้อย/มันสำปะหลัง	บ้านหนองแสง	-
๖	อ้อย/มันสำปะหลัง	บ้านศาลาหิน(๒๔)	ร้านมิ่งมงคลพืชไร่
๗	น้ำมันดิบ	บ้านโนนเจริญ	อสค.
๘	อ้อย/มันสำปะหลัง	บ้านสำราญเหนือ	นายบุญสวน ถิวดตา

๖.๒ การประมง

เนื่องจากเป็นพื้นที่ตำบลอยู่นอกเขตชลประทาน อีกทั้งแหล่งกักเก็บน้ำมีน้อยไม่มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่
จึงไม่มีการส่งเสริมการประมงในพื้นที่

๖.๓ การปศุสัตว์

ปัจจุบันการปศุสัตว์ได้มีการขยายตัวอันเนื่องมาจากราคาผลผลิตทางการเกษตรทางด้านการปศุสัตว์ได้มีราคาสูงขึ้น การบริหารจัดการง่ายและได้ราคาดี เกษตรกรส่วนหนึ่งได้หันมาประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงโคเนื้อ โคนม สุกร เพื่อการจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือนและในชุมชน

๖.๔ การบริการ

มีสถานบริการน้ำมัน จำนวน ๑ แห่ง ที่บ้านสำราญ หมู่ที่ ๑๐ (ร้านสาทลบริการ)

๖.๕ การท่องเที่ยว

พื้นที่ตำบลศรีสุขสำราญมีทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้ อาจจะเป็นการท่องเที่ยวในเส้นทางลัดเชื่อมต่อระหว่างอำเภอเขาสวนกวาง ซึ่งมีสวนสัตว์เขาสวนกวาง และอำเภออุบลรัตน์ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น แต่ยังไม่มีการพัฒนาอย่างจริงจังให้เป็นรูปธรรมได้

๖.๖ อุตสาหกรรม

- ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ตำบล การดำเนินการส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่นการทอผ้า ทอเสื่อกก จะทำกันเป็นกลุ่มหรือไว้ใช้เองในครัวเรือนเท่านั้น โดยใช้เวลารว่างจากฤดูกาลทำนาหรือการเพาะปลูก ซึ่งหาซื้อได้ตามครัวเรือนซึ่งมีราคาไม่แพง

๖.๗ การพาณิชย์/กลุ่มอาชีพ (ที่มางานพัฒนาชุมชน)

โดยการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขสำราญ เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์

- กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ	สมาชิกกลุ่ม ๓๐ คน
- กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	สมาชิกกลุ่ม ๔๐ คน
- กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทอเสื่อกก	สมาชิกกลุ่ม ๔๐ คน
- กลุ่มทำไม้กวาด	สมาชิกกลุ่ม ๓๐ คน
- กลุ่มฝึกอาชีพตัดผม	สมาชิกกลุ่ม ๓๐ คน
- กลุ่มคนพิการ(ผลิตดอกไม้จันทน์)	สมาชิกกลุ่ม ๕๐ คน
- กลุ่มเกษตรกรปลูกผักหวาน	สมาชิกกลุ่ม ๓๕ คน
- กลุ่มเพาะเห็ด	สมาชิกกลุ่ม ๑๐ คน
- กลุ่มทำขนมพื้นบ้าน	สมาชิกกลุ่ม ๒๐ คน
- กลุ่มโคเนื้อ (บ้านท่าพระยาณรงค์ บ้านศรีสุข)	สมาชิกกลุ่ม ๒๗ คน
- กลุ่มปุยหมักชีวภาพ	สมาชิกกลุ่ม ๒๐ คน

๖.๘ แรงงาน

เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ปัจจัยการผลิตไม่เอื้ออำนวยที่จะดำเนินการได้ตลอดทั้งปีเพราะพื้นที่ตำบลอยู่นอกเขตชลประทาน การเพาะปลูกพืชจะมีการทำไร่หมุนสำหรับปลูก ไร่อ้อย ยางพารา ปลูกข้าว แต่ก็ฤดูฝนเท่านั้น ส่วนในฤดูแล้งจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่ เพราะการเพาะปลูกไม่ได้ผลเนื่องจากน้ำในการทำเกษตรมีไม่เพียงพอทำให้แรงงานส่วนใหญ่ต้องย้ายถิ่นชั่วคราวเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นช่วงฤดูแล้ง

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชาชนในพื้นที่ตำบลศรีสุขสำราญ ร้อยละ ๑๐๐ นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดและสำนักสงฆ์ในพื้นที่ตำบลดังนี้

ที่	ชื่อวัด/ที่พักสงฆ์	ตั้งอยู่บ้าน	หมู่ที่	หมายเหตุ
๑	วัดศรีเจริญสุข	ศรีสุข	๑	
๒	วัดศรีบุญเรือง	โนนศิลา	๓	
๓	สำนักสงฆ์เทพนิมิต	โนนศิลา(คุ้มโคกสี)	๓	
๔	วัดท่าเจริญ	บ้านท่าพระยานรงค์	๔	
๕	วัดอัมพวัน	บ้านโคกกลาง	๕	
๖	วัดจุมพลวราราม	บ้านหนองแสงน้อย	๖	
๗	วัดป่าวิสัยวรรณ	บ้านศาลาดิน	๗	
๘	วัดป่าสามัคคีธรรม	บ้านศาลาดิน(คุ้ม ๒๔)	๗	
๙	วัดเจริญศรีรัตนมงคล	บ้านโนนเจริญ	๘	
๑๐	วัดศรีมงคล	บ้านห้วยเตย	๙	
๑๑	วัดโพธิ์ศรีสำราญ	บ้านสำราญเหนือ	๑๐	

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ฮีตสิบสองมาจากคำ ๒ คำ คือ ฮีต กับ สิบสอง ฮีตมาจากคำว่า จาริต หมายถึงสิ่งที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณีที่ดึกดำบรรพ์ ชาวอีสาน เรียกว่า จาฮีต หรือฮีต สิบสอง หมายถึง เดือนทั้ง ๑๒ เดือน ในหนึ่งปีฮีตสิบสอง จึงหมายถึง ประเพณีที่ประชาชนชาวอีสานได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาในโอกาสต่างๆ ทั้งสิบสองเดือนในแต่ละปี ประเพณีทั้งสิบสองเดือนที่ชาวอีสานถือปฏิบัติกันมานั้นล้วนเป็นประเพณีที่ส่งเสริมให้คนในชุมชน ได้ออกมาร่วมกิจกรรมพบปะสังสรรค์กัน เพื่อความสนุกสนาน รื่นเริงและเพื่อความสามัคคีมีความรักใคร่กัน ของคนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสืบทอดสิ่งที่ดึกดำบรรพ์

จวบจนปัจจุบัน ประเพณีอีสานส่วนใหญ่จะมีเอกลักษณ์แตกต่างจากประเพณีภาคอื่นๆ (อาจคล้ายคลึง คล้ายคลึงกับประเพณีของทางภาคเหนือบ้างเพราะมีที่มาค่อนข้างใกล้เคียงกัน) ประเพณีอีสาน ได้รับ อิทธิพลมา จากวัฒนธรรมล้านช้าง(ประเทศลาว)จึงจะเห็นได้ ว่าประเพณีของชาวอีสาน และชาวลาวมีความคล้ายกันเพราะมีที่มาเดียวกันและชาวอีสานและชาวลาวก็ไปมาหาสู่กันเป็นประจำ ยิ่งญาติพี่น้องทำให้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างกันด้วย ฮีตสิบสองได้แก่

เดือนอ้าย(เดือนเจียง)-บุญข้าวกรรม

เดือนยี่ - บุญคุณลาน

เดือนสาม-บุญข้าวจี

เดือนสี่ - บุญเผา

เดือนห้า -บุญสงกรานต์

เดือนหก - บุญบั้งไฟ

เดือนเจ็ด -บุญข้าสະ(ข้าระ)

เดือนแปด -บุญเข้าพรรษา

เดือนเก้า -บุญข้าวประดับดิน

เดือนสิบ -บุญข้าวสาก

เดือนสิบเอ็ด-บุญออกพรรษา

เดือนสิบสอง -บุญกฐิน

คองสิบสี่ หมายถึง ครองธรรม ๑๔ อย่าง เป็นกรอบหรือแนวทางที่ใช้ปฏิบัติระหว่างกัน ของ ผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครอง พระสงฆ์ และระหว่างบุคคลทั่วไป เพื่อความสงบสุขร่มเย็นของบ้านเมือง คองสิบสี่มีหลายแบบหลายประเภท พอจะยกตัวอย่างได้ดังนี้

คองสิบสี่แบบที่ ๑ - กล่าวถึงผู้เกี่ยวข้องกับครอบครัวในสังคมตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครอง บ้านเมือง

คองสิบสี่แบบที่ ๒ - กล่าวถึงหลักการที่พระมหากษัตริย์ทรงปฏิบัติในการปกครองบ้านเมือง และข้อที่ประชาชนควรปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์ และจารีตประเพณีที่พึงปฏิบัติให้บ้านเมืองสงบสุข

คองสิบสี่แบบที่ ๓ - กล่าวถึงธรรมที่พระราชาพึงยึดถือปฏิบัติ และเน้นหนักให้ประชาชน ปฏิบัติตามจารีตประเพณี และข้อที่คนในครอบครัวพึงปฏิบัติต่อกัน

คองสิบสี่แบบที่ ๔ - กล่าวถึงไปแนวทางฮิตบ้านครองเมือง คือการดำเนินการปกครอง บ้านเมืองเพื่อให้บ้านเมืองอยู่เป็นสุขและปฏิบัติตามประเพณี

คองสิบสี่สำหรับพระสงฆ์

คองสิบสี่สำหรับนักปกครอง

คองสิบสี่สำหรับประชาชน

เพิ่มเติม

คอง (ครรลอง) คือแบบแผนหรือแนวทางดำเนินชีวิตคล้ายๆ กับคำฝรั่งหนึ่งว่า "Way of life" แต่คองในที่นี้มุ่งไปทางศีลธรรมประเพณีที่ถูกคิดมากกว่าด้านอาชีพ เห็นจะตรงกับภาคกลางว่า ทำนองคลองธรรม นั่นเอง แต่ชาวอีสานออกเสียงคองเป็นคองไม่มีก้ำ เช่นว่าถ้าทำไม่ถูกผู้ใหญ่ท่านจะเตือนว่า "เฮ็ดบ่แม่นคอง" หรือว่า "เฮ็ดให้ถืฮือถืคอง" เป็นต้นฉบับของท่านเจ้าพระอริยานุวัตร มีคำฮือทักท้วงด้วย คือ

๑. ฮีตเจ้าคองขุน เป็นหลักสำหรับผู้ปกครองในสมัยโบราณ ขุนก็คือเจ้าเมือง เช่น ขุนเบสม ขุนลอ ขุนทิง เป็นต้น (ภาคกลางก็มีเช่นพ่อขุนรามคำแหง)

๒. ฮีตท้าวคองเพี้ย (เจ้าปกครองขุน)

๓. ฮีตไพร่คองนาย (ไพร่ปฏิบัติต่อนาย)

๔. ฮีตบ้านคองเมือง (ประเพณีของบ้านเมือง)

๕. ฮีตปู่คองย่า

๖. ฮีตตาคองยาย

๗. ฮีตพ่อคองแม่ (พรหมวิหารธรรม)

๘. ฮีตไ้คองเขย (หลักปฏิบัติของลูกสะใ้ลูกเขย)

๙. ฮีตป้าคองลุง

๑๐. ฮีตลูกคองหลาน

๑๑. ฮีตเฒ่าคองแก่ (ธรรมของผู้ชายที่มีต่อเด็ก)

๑๒. ฮีตปีคองเดือน (คือฮีตสิบสองนั่นเอง)

๑๓. ฮีตไฮ่คองนา

๑๔. ฮีตวัดคองสงฆ์

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น ภาษาที่ใช้ประจำถิ่นคือภาษาอีสาน

๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกในตำบล โดยการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบล

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๒ ป่าไม้ มีทั้งป่าเต็งรัง หรือป่าแดงมีอยู่ทั่วไป มีเขตป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณ และป่าผสม ส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม้ยาง ไม้ตระกูลเบญจพรรณ ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้เคี่ยม ไม้ชุมแพรก ไม้กันเกรา

๘.๓ ภูเขา สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงและเนินเขา มีหน้าผาสูงชันซึ่งเกิดจากการแยกตัวของผิวโลก สภาพป่าโดยทั่วไปเป็นป่าเต็งรัง มีลานหินทรายลักษณะแปลกตากระจายอยู่ทั่วไปบริเวณ

๙. อื่นๆ

๙.๑ แหล่งท่องเที่ยวอื่นตามหมู่บ้าน

ลำดับ	ชื่อสถานที่ท่องเที่ยว	เขตพื้นที่
๑	ถ้ำสีชมพู น้ำตกอ่างเต่า ชลประทาน ป่าชุมชนโคกฮาบ	หมู่ที่ ๖ บ้านหนองแสงน้อย
๒	ถ้ำพระสังคม ศูนย์สาธิตการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก ด้านป่าไม้ที่ ๖ อ่างป่าเตย เศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน	หมู่ที่ ๔ บ้านท่าพระยาณรงค์
๓	น้ำตกถ้ำหลวงจันทร์ ป่าชุมชนสาธารณะหัวดุน	หมู่ที่ ๕ บ้านโคกกลาง
๔	ป่าชุมชนค่ายลูกเสือ	หมู่ที่ ๗ บ้านศาลาดิน

* * * * *